

Gescheiden ouders. Hoe ga je daar als school mee om?

Als het gaat om gescheiden ouders is het voor de school van groot belang om te weten of beide ouders nog met het gezag zijn belast. Dit gegeven bepaalt sterk hoe de school zich in eerste instantie richting hen dient op te stellen. Bij aanmelding van nieuwe leerlingen is het raadzaam om de juridische status met betrekking tot gezag, omgang en informatievoorziening van ouders in kaart te brengen. Verder kan er op het aanmeldingsformulier standaard worden gevraagd naar namen en adressen van beide ouders.

<https://onderwijsgeschillen.nl/thema/informatieverstrekking-aan-gescheiden-ouders>

Er zijn twee mogelijkheden van het gezag:

1. Hebben beide ouders het gezag? (Co-ouderschap) dan dient de school beide ouders te informeren. De (ongevraagde) informatie die aan de ene ouder gegeven wordt, moet dezelfde zijn als de informatie die aan de andere ouder wordt gegeven.
2. Is één van de ouders belast met het gezag? (bij gezag door anderen dan de ouders wordt gesproken over voogdij). De ouder die **niet** met het gezag belast is moet toch geïnformeerd worden.

Artikel 1:377b van het Burgerlijk Wetboek zegt het volgende:

De ene ouder, die alleen met het ouderlijk gezag is belast (bijvoorbeeld de moeder) is gehouden de andere ouder op de hoogte te stellen omtrent gewichtige aangelegenheden met betrekking tot de persoon en het vermogen van het kind. Verder moet over de te nemen beslissingen inzake dat kind de niet met het gezag belaste ouder door de andere ouder worden geraadpleegd. Daarnaast bepaald dit artikel dat de niet met het gezag belaste ouder, derden die beroepshalve over informatie beschikken (o.a. de school) om informatie gevraagd kan worden. Informatie omtrent belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging betreffen.

Echter er zijn twee uitzonderingen:

- a. Dat hoeft niet indien u die informatie niet op gelijke wijze zou verschaffen aan degene die wel met het gezag is belast;
- b. Dat hoeft evenmin indien u van oordeel bent dat het belang van het kind zich verzet tegen het verschaffen van die informatie. De rechter kan op verzoek van de ouder bepalen dat de informatie alsnog moet worden verstrekt of juist niet.

De niet met het gezag belaste ouder heeft dus ongevraagd recht op informatie over zijn kinderen.

Wat betekent dit voor de praktijk?

Aan alle professionals die met het kind te maken hebben zoals: scholen, artsen, hulpverleners, etc. kan de niet met het gezag belaste ouder informatie vragen en deze zijn verplicht informatie te verschaffen. Een school mag dus niet op een dergelijk verzoek antwoorden dat die ouder maar bij de andere ouder moet informeren. Ook kan de wel met het gezag belaste ouder de school niet verbieden informatie te geven en de school heeft geen toestemming deze ouder nodig.

De wet noemt "informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen". Met andere woorden:

Alles wat het kind op school betreft, zowel de cognitieve als de sociaal-emotionele ontwikkeling betreffend. Ofwel zowel de schoolrapporten als ook alle informatie die op ouderavonden of tien-minuten-gesprekken etc. meegedeeld wordt als elke andere vorm en/of moment waarbij met de ouder(s) over het kind gesproken wordt.

Handvatten

Aan de hand van relevante wetgeving en uitspraken van rechters en geschillen- en klachtencommissies worden de meest voorkomende situaties besproken, waarbij handvatten worden gegeven over hoe om moet worden gegaan met gescheiden ouders. Het is voor de school van belang dat zij zich zo neutraal mogelijk opstelt ten aanzien van gescheiden ouders en daarin ook consequent handelt. Het belang van het kind hoort voorop te staan.

Wie heeft het gezag?

Indien beide ouders belast zijn met het ouderlijk gezag, zijn de ouders gezamenlijk verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen en moeten zij samen de beslissingen nemen aangaande de opvoeding van het kind. In situaties waarbij de gescheiden ouders niet meer met elkaar overweg kunnen, leidt het niet kunnen bereiken van overeenstemming geregeld tot problematische situaties. Indien slechts een van de beide ouderlijk gezag heeft, is de met het gezag belaste ouder verantwoordelijk voor beslissingen over het kind.

In- en uitschrijving

De in- of uitschrijving van een kind op een bepaalde school is een belangrijke beslissing in de opvoeding van een kind. Ouders die gezamenlijk het gezag dragen over het kind moeten samen overeenstemming over de inschrijving bereiken. Het is echter niet noodzakelijk dat de ouders samen de inschrijving verrichten. In beginsel mag de school er ter goeder trouw op vertrouwen dat als één van de met het gezag belaste ouders een kind op een school in- of uitschrijft, deze inschrijving met goedvinden van de andere ouder heeft plaatsgevonden.

Als de school weet of vermoedt dat de inschrijving wordt gedaan door een gescheiden ouder doet de school er goed aan om te onderzoeken of de andere ouder het eens is met de inschrijving.

Indien de school weet of behoort te weten dat de andere met het gezag belaste ouder niet op de hoogte is van deze inschrijving of het oneens is met de inschrijving, mag het bevoegd gezag de inschrijving niet accepteren. De ouder moet dan eerst zorgen voor (vervangende) instemming van de andere ouder om de leerling in of uit te kunnen schrijven.

Als de beide ouders het samen niet eens worden over een inschrijving zullen zij zelf stappen moeten ondernemen om dit verschil van mening te beslechten. Tot het moment dat er door de ouders overeenstemming is bereikt over de inschrijving op een school of een rechter dit geschil heeft beslecht, kan het bevoegd gezag de inschrijving niet accepteren.

Indien een dergelijke patstelling ertoe leidt dat een kind onnodig thuis komt te zitten doet de school er goed aan de leerplichtambtenaar in te schakelen.

Indien slechts een van de ouders is belast met het ouderlijke gezag kan het bevoegd gezag volstaan met de handtekening van de ouder die belast is met het gezag. Het bevoegd gezag kan de inschrijving van de leerling in dit geval ook accepteren als de ouder zonder gezag niet instemt met de inschrijving.

Informatieverstrekking

Veel geschillen waar gescheiden ouders bij betrokken zijn, gaan over de informatievoorziening van de school aan de ouders van leerlingen. Onderwijsgeschillen heeft zelfs een hele [themapagina](#) aan deze problematiek gewijd ([hieronder toegevoegd](#)). De WPO (artikel 11) en de WVO (artikel 20) bepalen dat scholen aan ouders moeten rapporteren over de voortgang van de leerling. Deze verplichting moet gezien worden als een actieve informatieplicht van de school en scholen moeten zelf het initiatief nemen om ouders te informeren.

Beide ouders hebben gezag

In de gevallen waar beide ouders het gezag hebben, mag de school er in beginsel op vertrouwen dat indien één van de ouders als contactpersoon fungeert deze ouder de andere ouder informeert over de voortgang van het kind.

Als er géén contactpersoon bij de school bekend is moet de school beide ouders informeren.

Indien de school ermee bekend is of behoort te zijn dat de ouders elkaar niet informeren, dient de school mondelinge en schriftelijke informatie in gelijke mate aan te bieden aan beide ouders. Gezien het feit dat deze situatie zich bij gescheiden ouders vaker wel dan niet voordoet, doen scholen er goed aan op voorhand ervoor te kiezen beide ouders te informeren. Dat betekent ook dat de school ertoe verplicht kan zijn voor één leerling voor beide ouders een oudergesprek te realiseren als de ouders niet samen aanwezig kunnen of willen zijn op het oudergesprek. Op de school rust altijd de verplichting om beide ouders op gelijke wijze te informeren en de schijn van partijdigheid te voorkomen. Het is van belang dat scholen zich niet laten betrekken in een eventueel conflict tussen de ouders.

Een ouder heeft gezag

In de gevallen waarbij er slechts één van de beide ouders belast is met het ouderlijk gezag kan de school volstaan met informatievoorziening aan één van de ouders. In het Burgerlijk Wetboek (artikel 1:377b) is namelijk bepaald dat de ouder met gezag, de ouder zonder gezag moet informeren over belangrijke zaken die het kind aangaan, waaronder dus ook begrepen de voortgang van het kind op school.

De school mag er dus in beginsel op vertrouwen dat de ouders elkaar informeren over de voortgang van de leerling. De ouder zonder gezag moet zelf om informatie omtrent de voortgang van zijn kind verzoeken. De school dient deze informatie vervolgens te verstrekken. Deze verplichting voor de school vloeit voort uit artikel 1:377c BW, waar is bepaald dat derden die beroepshalve beschikken over informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen, de ouder zonder gezag hierover moeten informeren als de ouder daarom vraagt. De informatie hoeft niet verstrekt te worden als het gaat om informatie die ook niet aan de met het gezag belaste ouder gegeven zou worden of als het belang van het kind zich verzet tegen het verschaffen van informatie.

Informatie over de voortgang van de leerling

Indien de ouder zonder gezag daarom verzoekt moet de school dus informatie verstrekken over de voortgang van het kind. De ouder zonder gezag heeft recht op informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen. Uit uitspraken van Klachtencommissies blijkt dat hierbij gedacht kan worden aan informatie over de cognitieve en/of sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind zoals leerprestaties (schoolrapport) of medische kwesties.

De school is niet verplicht om een rapportgesprek te voeren met de ouder die niet met het gezag is belast. De school kan dan volstaan met het toezenden van het rapport voorzien van een eventuele toelichting.

Vraagt een ouder zonder gezag informatie op bij de school, dan dient de school de met het gezag belaste ouder hierover te informeren.

Nieuwe partner

Als een van de ouders een nieuwe partner heeft mag de school niet zonder meer de informatie over de voortgang van het kind aan de nieuwe partner verstrekken. Daar is in beginsel toestemming van de andere ouder (met gezag) voor nodig.

De nieuwe partner is in de zin van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) immers een derde en de school mag zonder instemming van de beide ouders met gezag geen informatie over de leerling verstrekken aan derden.

Als beide ouders gezag hebben, mag een van de ouders dus in beginsel ook niet zonder toestemming van de andere ouder een nieuwe partner meenemen naar een oudergesprek.

Mochten beide ouders instemmen met de aanwezigheid van de nieuwe partner bij een oudergesprek, dan kan school ook zelf besluiten deze nieuwe partner niet toe te laten tot het oudergesprek. De school heeft immers slechts de verplichting om ouders van leerlingen te informeren over de voortgang van de leerling en hoeft hierover niet in gesprek te gaan met derden.

De situatie ligt echter anders wanneer **de nieuwe ouder gezien moet worden als de verzorger (of voogd) van het kind**. Onder de definitie van ouder in de WPO en de WVO worden ook personen die als verzorger aangemerkt worden begrepen. Nieuwe partners van ouders die tevens verzorger zijn in de zin van de WPO en WVO hebben ook recht op informatie over de voortgang van het kind en mogen dus ook deelnemen aan ouderavonden (mits de leerling de leeftijd van 16 jaar nog niet heeft bereikt). De school hoeft hier geen instemming van de andere ouder voor te vragen.

Bijzondere afspraken rondom privacy bij gescheiden ouders/verzorgers

- In situaties waarin ouders/verzorgers gescheiden zijn, verstrekt de docent of de schoolleiding op verzoek van de niet met het ouderlijk gezag belaste ouder, informatie die de leerling of diens verzorging of opvoeding betreft, zoals over leerprestaties en ontwikkeling.
- Voor het geven van de informatie is het mogelijk de niet met het ouderlijk gezag belaste ouder/verzorger te ontvangen op een ouderavond, mits daardoor de sociale veiligheid voor de overige aanwezigen gewaarborgd blijft.
- Informatie aan de niet met het ouderlijk gezag belaste ouder/verzorger wordt niet verstrekt als de informatie ook niet gegeven zou zijn aan de wel met het ouderlijke gezag belaste ouder/verzorger.
- Informatie aan de niet met het ouderlijk gezag belaste ouder/verzorger wordt niet verstrekt als de niet met het ouderlijk gezag belaste ouder schriftelijk te kennen geeft dat het in het belang van de leerling is om dat niet te doen. Dit belang moet blijken uit aangevoerde feiten en omstandigheden.
- Indien een personeelslid de niet met het ouderlijk gezag belaste ouder/verzorger geen informatie wil geven, kan deze ouder/verzorger de rechter vragen te bepalen dat de informatie alsnog wordt gegeven. De rechter zal dit verzoek afwijzen indien het verschaffen van de informatie in strijd is met de belangen van de betreffende leerling.

Recht op inzage door ouders in het leerlingdossier.

De wettelijk vertegenwoordiger van een kind is degene die gezag heeft over het kind. Gezag wordt meestal door een of beide ouders uitgeoefend. Een ouder met gezag over een kind jonger dan 16 jaar heeft recht op inzage in het dossier van het kind.

* Heeft een ouder niet (meer) het gezag over het kind, zoals soms het geval is na een echtscheiding? Dan heeft deze ouder geen recht op inzage in het dossier van zijn of haar kind.

Wel heeft de ouder recht op belangrijke informatie over het kind, zoals de schoolprestaties. Maar dit geldt alleen als het belang van het kind hiermee niet wordt geschaad.

De school van het kind moet vóór het verstrekken van informatie een afweging maken tussen het belang van de ouder(s) en dat van het kind.

De school zal zware argumenten moeten aanvoeren om een ouder niet te informeren. Alleen als blijkt dat het geven van informatie nadelig is voor het kind, mag de school de informatie weigeren.

Zie hieronder: **Themadossier Informatieverstrekking aan gescheiden ouders**

Themadossier: Informatieverstrekking aan gescheiden ouders

Elke school heeft te maken met ouders met een verbroken relatie. Als ouders scheiden hebben zij in beginsel allebei het gezag over een minderjarig kind. Soms is er ook één ouder met gezag en één ouder zonder gezag over het kind. Dit kan ook het geval zijn wanneer ouders nooit getrouwd zijn. In dit themadossier worden de regels over informatieverstrekking aan gescheiden ouders en de uitspraken van de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC) besproken. Waar wordt gesproken over gescheiden ouders kan ook worden gelezen 'ouders met een verbroken relatie'.

Inhoud van dit themadossier:

- [Wettelijke bepalingen](#)
- [Mogelijkheden voor ouders: de klachtencommissie](#)
- [Adviezen LKC](#)
- [School moet neutraal zijn](#)
- [Beide ouders hebben ouderlijk gezag](#)
- [Ouder zonder ouderlijk gezag](#)
- [Aanbevelingen LKC voor scholen](#)

Wettelijke bepalingen

Bij de beoordeling van klachten houdt de LKC rekening met geldende wettelijke bepalingen. Voor de informatieverstrekking aan gescheiden ouders is van belang of een ouder het gezag heeft. De belangrijkste bepalingen zijn opgenomen in boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW), de WPO en de WVO. Uit deze wetsartikelen volgt dat het in eerste instantie aan (gescheiden) ouders is om elkaar te informeren over de vorderingen en ontwikkelingen van hun kind. In sommige gevallen is de relatie tussen de ouders zo vertroebeld, dat goede onderlinge communicatie niet meer aan de orde is. Dan komt de school in beeld. De vraag rijst dan wat de verplichtingen van de school zijn inzake de informatieverstrekking.

Boek 1 Burgerlijk Wetboek

[Artikel 1:377b BW](#) bepaalt dat de met het gezag belaste ouder verplicht is de andere, niet met gezag belaste ouder op de hoogte te houden van belangrijke zaken die het kind aangaan (bijv. schoolrapporten en informatie over extra begeleiding).

[Artikel 1:377c BW](#) bepaalt dat de school verplicht is een ouder die niet het ouderlijk gezag heeft, als hij of zij daarom vraagt, van beroepshalve beschikbare informatie te voorzien over belangrijke feiten en omstandigheden die het kind of de verzorging en opvoeding van het kind betreffen. Er zijn op deze regel twee uitzonderingen:

- de informatie wordt niet verstrekt als de school de informatie niet op dezelfde manier aan de ouder met het ouderlijk gezag zou verstrekken;
- de informatie wordt niet verstrekt als het belang van het kind zich daartegen verzet.

Wet op het primair onderwijs en Wet op het voortgezet onderwijs

[Artikel 11 van de Wet op het primair onderwijs](#) (WPO), [artikel 23b van de Wet op het voortgezet onderwijs](#) (WVO) en [artikel 20 van de Wet op de expertisecentra](#) (WEC) bepalen dat de school over de vorderingen van de leerlingen rapporteert aan hun ouders.

Mogelijkheden voor ouders: de klachtencommissie

Het kan voorkomen dat één van de ouders vindt dat de school hem of haar niet goed heeft geïnformeerd over de voortgang van het kind of van mening is dat de school zich partijdig opstelt. Als een ouder er in zo'n situatie met de school niet uitkomt, kan hij of zij een klacht indienen bij de klachtencommissie van de school. Welke klachtencommissie dat is staat in de schoolgids of op de website van de school.

Adviezen LKC

Veel scholen zijn aangesloten bij de [Landelijke Klachtencommissie Onderwijs \(LKC\)](#) van Onderwijsgeschillen. De LKC heeft veel klachten behandeld over informatieverstrekking aan gescheiden ouders. De LKC kijkt dan of de communicatie/informatieverstrekking zorgvuldig en voldoende is geweest en of de school zich neutraal genoeg heeft opgesteld. Hierna worden enkele belangrijke punten uit de adviezen van de LKC besproken.

School moet neutraal zijn

- Een school moet voorkomen partij te worden in een echtscheidingsconflict en moet alle schijn van partijdigheid vermijden ([105389](#)). Een school behoort zich onpartijdig op te stellen bij het voldoen aan de informatieplicht ([106067](#)).
- De school hoeft soms geen informatie te verstrekken als zij daardoor haar neutraliteit verliest. Bijvoorbeeld wanneer een ouder vraagt of er een verschil is in de leerprestaties van de kinderen in de weken dat ze bij de vader en de weken dat ze bij de moeder zijn ([106560](#)).
- Alleen in uitzonderlijke omstandigheden, als de veiligheid van het kind in het geding is, is het volgens de commissie verstandig om informatie ten behoeve van een echtscheidingsprocedure te verstrekken ([105201](#), [105312](#)).

Beide ouders hebben ouderlijk gezag

- De school heeft een actieve informatieplicht. Zij moet ouders dezelfde mondelinge en schriftelijke informatie geven. De school heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid ([105683](#), [105535](#)).
- Als de school weet dat er geen omgang is tussen een ouder en het kind, mag de school geen genoegen nemen met de mededeling van de ouder dat die de andere ouder wel zal informeren. De school moet dit controleren ([103918](#)).
- Wanneer in een echtscheidingsconvenant is vastgelegd dat de ene ouder de andere ouder moet informeren en dit vervolgens niet gebeurt, moet de school de betreffende informatie aan de andere ouder verschaffen ([105160](#)).
- Als de school informatie in tweevoud aan het kind meegeeft, voldoet de school in principe aan haar informatieplicht. Wanneer vervolgens blijkt dat de informatie een van de ouders niet bereikt, moet de school een andere manier zoeken om de informatie te verstrekken ([104129](#)).
- Als een van de ouders geen gezamenlijk oudergesprek wil, moet de school de mogelijkheid bieden voor afzonderlijke gesprekken met beide ouders ([105535](#), [105683](#)).

Ouder zonder ouderlijk gezag

- De school moet de ouder zonder gezag informatie geven over belangrijke zaken over het kind of diens verzorging of opvoeding. De ouder moet daar wel zelf om vragen, de school hoeft dit dus niet uit eigen beweging te doen. De informatie kan gaan over de cognitieve en/of sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind zoals leerprestaties of medische kwesties. Hieronder valt bijvoorbeeld een schoolrapport, maar niet een uitnodiging voor een algemene ouderavond of een schoolfoto ([105032](#), [106212](#)).
- Er is geen wettelijke bepaling op grond waarvan de school gehouden zou zijn een kennismakings- of rapportgesprek te voeren met de niet gezaghebbende ouder ([107306](#)).
- Op de informatieplicht kan een uitzondering worden gemaakt als het belang van het kind zich verzet tegen het verstrekken van de informatie. De school moet een eigen afweging over dat belang maken. De school moet de gezaghebbende ouder over een verzoek tot informatieverstrekking op de hoogte brengen ([107306](#)). Als de ouder met gezag zich verzet tegen het verstrekken van informatie aan de andere ouder of dit niet in het belang van het kind acht, is dit onvoldoende. Deze ouder zal dit moeten onderbouwen, bij voorkeur met een gerechtelijke uitspraak waarin een beperking van de informatieplicht is opgenomen ([08.023/037](#)). De veiligheid van het kind speelt een rol bij de afweging of de school informatie verstrekt ([105698](#)).
- Als een kind op school aangeeft bang te zijn voor de ouder mag een school terughoudend zijn in het verstrekken van informatie ([104563](#)).
- Een school mag niet verwijzen naar de gezaghebbende ouder als de ouder zonder ouderlijk gezag informatie opvraagt ([106906](#)).
- **De mogelijk biologische vader van een leerling is niet gelijk te stellen met een ouder zonder gezag en heeft daarom geen wettelijke aanspraak op informatie ([107052](#)).**

Aanbevelingen LKC voor scholen

De LKC adviseert scholen om beleid te formuleren met betrekking tot informatieverstrekking aan gescheiden ouders. **Dit beleid kan door de school worden opgenomen in de schoolgids.** Bij aanmelding van nieuwe leerlingen is het raadzaam om de juridische status met betrekking tot gezag, omgang en informatievoorziening van ouders in kaart te brengen. Verder kan er op het aanmeldingsformulier standaard worden gevraagd naar namen en adressen van beide ouders.